

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 7 August.

Greutățile țeranului se înmulțesc din zi în zi, și creșterea lui atât e de apropiată de sistemul vechiu de mai înainte, administrațiunea așa de puțin a lucrat pentru priceperea lucrurilor nouă și exploatarea lor cu folos, încât bietul țeran nu mai poate ține echilibrul, ci cade, cade în mod îngrozitor, vădând cu ochii. Nu este deci mirare, că emigrările au luat dimensiuni mari, încât guvernul s'a aflat îndemnat ale pune capăt, îngreunând condițiunile de trecere la graniță.

E dureros a vedé, că de sörtea țeranului nime nu se îngrijesc, ci organele dela administrațiune cu totul alte scopuri au în vedere, scopuri, cari numai în o fantase bolnavă s'au putut nasce, numai o fantase bolnavă le poate nutri în măsura, în care ele sunt nutrite ađi.

În această stare durerosă a lucrurilor numai buna natură mai poate ajută sêrmanului econom, și dacă ea se va descărca cu furia tempestăților asupra muncii țeranului, acesta este de perit.

În adevăr, dacă avem în vedere marea majoritate a plugarilor nostri, observăm, că el necesitățile cele multe și le acopere tot între condițiunile cele vechi. Cu pângul cel vechiu eredit dela strămoși își lucră el pământul, după sistemul cel vechiu, fără a fi introdus năuiele instrumente economice. Tot soiul cel vechiu de vite le are el, și o îmbunătățire prin o rassă mai nobilă aflăm fôrte în puține locuri.

Nu mai puțin e conservativ țeranul și cu privire la sâmență, la felul locului, în care ea trebuie sâmenată și cu privire la conservarea fructelor treerate.

Multele casuri de foc și dese casuri de grindină ne dau doveđi, că la țeranul nostru încă nu a intrat în trup și sânge necesitatea de a-și asigura bucatele în jitițe și până sunt pe pământ, ba în un cas special, publicat nu de mult în colônele diariului nostru, am văđut, că contra apei și a grindinei nu au fost asigurați nici chiar agenții dela respectivele institute de asigurare, cari altcum în interesul lor propriu, și al institutului, care i a angagiat, erau obligați să mērgă cu exemplu bun pentru îmbărbătarea țeranului.

Nesciința țeranului nici chiar buna natură nu o cruță câte elemente, de aceea cu vire înregistrăm calamitățile odată, care mai vin și ele spre a contribui la sêrăcia generală în țēră. Cu asemenea calamitate are să se lupte economii nostri, calamitate, care până acuma cel puțin în părțile ardeleni nu a bēntuit, și acesta este philoxera.

Valea Mureșului și cea a Târnavelor era bine-cuvântată dela Dumneđeu cu vii bogate, și dacă grindina și bruma se îndura de cruța vița de vie, economii nostri la culesul viilor și acoperiau tôte necasurile, tôte lipsele, cari în adins le amēnau până la cules.

Calamitatea cea nouă cu philoxera amenință cu stêrpire și acest ultim isvor de venit al țeranului. În mod officios s'a constatat esistența acestui verme periculos în jurul Mediașului în timpul cel mai prospēt.

Administrațiunea a luat lucrul în mână, pretutindinea, pe unde sunt vii, s'au instituit comisii, cari sub controla și conducerea unui comisariu al guvernului vizitează vițele de vie, și unde crede, că este locul inficiat, prescrie mēsurile pentru stîrpire.

Ne vedem deci în fața unui pericol amenințătoriu, în fața căruia până acuma numai cu mijloce paliative se poate lucră.

Sunt deosebite vederile cu privire la proveniența acestui verme prin părțile năstre, diferite în ce privesce modul de infectare, și cu privire la stîrpirea lui, respective impedecarea de a se mai infectă și alte locuri până acuma cruțate de acest biciu pentru bietul econom.

Energia, cu care guvernul a pășit în fața noului pericol, care amenință un ram însemnat al economiei la noi, ne face să credem, că rēul se va delătură, întrucât adecă sciința de până acuma poate păși cu succes contra acestui nou pericol, și noi îndemnăm din tōtă inima pe cărtprarii nostri, ca să dea tot posibilul succurs comisiunilor însărcinate cu stîrpirea acestui rēu.

Revista politică.

Evenimentul din Francia e discutat cu mare interes din partea întregii prese europene și a celorlalte continente.

Un general a fost în stare să tulbure pacea unui stat, ca statul frances, să bage frica în administrație și să facă să se temă de persăna sa întreg organismul frances, astfelu, că statul însuși s'a văđut necesitat a-l urmări în tôte acțiunile sale, a i pune tôte pedecile spre a-i perde din popularitatea, ce și-o câștigase, atât prin vitejia sa în rășboiu, cât și prin atitudinea și apucăturile sale față de cetățenii Franciai, și dacă a văđut, că cu tōtă forța ce o desvôltă el, statul, contra generalului Boulanger, nu slăbesce de loc din ambițiunile sale, s'a văđut necesitat a-l trage înaintea forului celui mai suprem, înaintea tribunalului senatorial și a aduce sentința încă de mai înainte prevēđută.

Din comisiția amintită a tuturor modelelor de zidire din tôte timpurile și din tôte țările apare cu deosebire progresul făcut pe terenul zidirei. Arhitectul Ch. Garnier a spus modele din locuințele omēnilor, începēnd dela speluncile troglodyților până la cele mai moderne ale timpului nostru. Se află unele lângă altele, deși numai în miniatură locuințele egipțice, ebreice, asirice, persice, romane și elene, arabe și chineze și alte nenumerate. Aceste modele sunt pregătite după isvōrele cele mai bune, așa că putem face unele conclusiuni și în ce privesce cultura cūtarui popor. Aruncând chiar numai o privire asupra acestor modele ne convingem, că omenimea, de când nmai a început a zidi locuințe, a întrebuintat ca material de edificat lemne, paie, petri, țigle și trestie, dar nici când metale, cu deosebire fer. Întrebuintarea ferului în construcțiunea edificiilor este invențiunea timpului modern.

Firesce timpul modern datēză deja de 20, 30 sēu poate de mai mulți ani, deōre-ce grindile de fer se practică cam de mult.

Schelete de case construite de fer, corăbii de fer, ne mai amintind șinele căilor ferate, încă cūnōscem mai de multă vreme. Chiar și sale spațioșe s'au construit deja mai nainte din fer; totul ce a lipsit este, că nu s'au construit așa de splendide, atât de frumoșe și în timp atât de scurt ca chiar în zilele năstre.

Generalul, care s'a bucurat de atâta trecere în Francia, carele da mult de lucru Germaniei, și care a fost distins de soldații Rusiei cu sabie de onōre, e condamnat de concetățenii sei, fără a i se fi luat în considerare gravamine ușurătoare, fără a i se fi ascultat plângerile și apērarea, și acesta condamnare, primită acum cu atâta nepēsare din partea poporului frances, a provocat multă și mare mulțămire atât în Germania, cât și în statele, cari ii sunt aliate și cari au privit cu cea mai mare încordare la desfășurarea evenimentelor.

Generalul petrece încă și acum în Londra și încercările, ce le fac membrii și matadorii partidului boulangist de al aduce în patrie, unde se va află scutit de cetățeni contra guvernului, au rēmas zadarnice. Nici desmințirile, ce le a dat comitetul boulangist contra gravaminelor ridicate în acusă de procurorul general n'au fost luate în considerare, nici chiar de presa, carea mai înainte se ocupa mult cu Boulanger.

Nu se scie acum ce atitudine va luă statul frances față cu generalul, pentru că sē-l pōtă încarceră în fortăreță, căci nu se scie încă dacă Englitera va acceptă propunerea de estradare.

De un timp încōce se ventilēză tot cu mai multă insistință din partea presei monarhiei năstre reînnoirea unui tractat de convențiune cu România. Necesitatea e așa de simțită, încât chiar foile cele radicale, cari mai în primăvară o combăteau din tôte puterile, au început să recunōscă daunele enorme, si lăpēdând masca șovinistică să pledeze pentru o încheiere a convențiunei.

Deocamdată în România domnesce pace și lînisce. În sinul cabinetului se vorbesce însă de unele diferințe, cari pot da ansă la criză ministeriale. Lahovari și Vernescu nu se pot înțelege, ér dl Catargiu e adus în perplexitate, pe care se țină și pe care se dimită. Scirile mai prospete comunică, cum-că dl Vernescu e mai adict al dlui Catargiu și că e ea și sigur, că ministrul de esterne Lahovari va părăsi cabinetul și cu el l va părăsi și generalul Manu, ministrul de rășboiu.

În întreaga peninsula balcanică domnesce mare mișcare. Agitațiunile grecesci și persecuțiunile înscenate de acesti fanatici a desteptat într'un grad așa de mare simțul național, în special în românii din Macedonia, încât s'a escat o adevērată rivalitate națională. Puținii profesori a înfrână atacurile ridicate contra limbei și națiunei române și a se face martiri chiar pentru apērarea lor. Marele luptătoriu al românismului, apostolul Mărgărit, a fost la Bucuresci și de acolo a plecat la Costantinopol spre a obținē fa-

FOIȚA.

Esposiția universală din Paris.

II. Edificiile de fer de pe câmpul lui Marte.

(Urmare).

La întrebarea: prin ce se distinge cu deosebire esposiția presentă? ni se rēspunde de regulă: prin edificiile ei de fer, mai precis: prin edificiile ei cele înalte construite din fer. Chiar și specialistii rēspund astfelu, deși lor le sunt cūnōscute tot felul de edificii admirabile construite din fer. Fără îndoelă se află deci pe câmpul lui Marte cele mai perfecționate edificii de categoria celor construite din fer.

Lucru admirabil! Se află în esposiția de față modele din tôte edificiile, dela cele mai primitive până la cele mai perfecte, ce au produs arta omenescă. Se înțelege de sine numai în ore care privință, deōre-ce la edificii trebuiesc considerate cu deosebire două probleme cu totul divergente, una de natura pur artistică, cealaltă pur tehnică. Problema tehnică, adecă construirea unui edificiu, care este cât mai corēspundētōre recerintelor, a fost se înțelege de sine, problema principală. Cu tôte acestea nu s'au scăpat din vedere nici pretensiunile artistice.

Întrebuintarea ferului, așa dicēnd în masse s'a ivit cu deosebire acum, când deși cărbunele face nu se rășcesce, totuși omenimea s'a convins, că acest material ardētōriu se va mistui în scurt timp. Așa de exemplu s'a constatat, că Anglia numai 102 ani mai pōte arde atâta cărbune ca și în timpul din urmă. După aceea nu vor mai avea cărbuni, sau dacă da, acestia vor fi așa de afund astrucați, încât scōtorea lor nu se va mai rentă. Deși pentru alte țēri nu avem astfelu de date esacte, cu tôte acestea este sigur, că cu timpul cărbunii, petroleul și tôte celelalte tesaure pământesci vor fi consumate. Nu peste mulți ani omenimea va trebui să fie cu considerare față de aceste tesaure! Ce se va alege atunci cu edificările construite din fer?

La această întrebare va rēspunde viitoriul deocamdată me află înaintea celui mai înalt edificiu din lume, care s'a construit din fer. Fie-mi permis a-l admira! Unii afirmă, că acest edificiu n'ar fi frumos, adecă nu e un cal frumos sau o corăbie frumoșă. Se pōte, că vor avē drept, dar cu tôte acestea și rēmâne un turn frumos, dică cine ce va vrea. Am întârđiat prea puțin în admirarea formei sulegete și elegante a acestui turn; dar cu atât mai mult la modul scientific artistic, conform căruia singuraticile rude de fer s'au compus în un edificiu de gratii, în care simetria nicăiri nu lipsește. Cu deosebire soliditatea acestei grămeđi de fer m'a pus,

voruri pentru români și a demască pe fanaticii greci. Presa încă se ocupă cu sôrtea românilor din balcani cu o mare predilecție.

Impăratul german Wilhelm II a plecat la Strassburg. Această călătorie e de mare momentuositate, din impregiurarea, că Strassburgul e locul de coope-rațiune al trupelor germane cu cele italiene într'un eventual războiu cu Franța.

Publicăm după „Fôia diecesană“ circulariul de instalare al Preasânției Sale dlui episcop N. Popea :
Nr. 30 Pl. ex 1889.

NICOLAE,

din îndurarea lui Dumnezeu episcopul bisericei drept-credincioșe răsăritene în eparchia română a Caransebeșului.

*Iubită preoțime, evlavioșilor creștini!
Dar, îndurare și pace dela Dumnezeu Tatăl nostru ca-
rele este în ceruri.*

O schimbare însemnată, o prefacere neobicinuită, iubiților fii credincioși, s'a întâmplat în tînăra și de Dumnezeu scutită eparchie a Caransebeșului!

O voce nouă răsuna ați din scaunul arhieresc cătră voi, cari până acum erați dedați a auzi nu-mai vocea cea pătrundătoare a bunului vostru arhieresc de odinioară, care adese ori ve încăldea inimile și ve electrisa mințile cu gura lui de aur. El a dispărut dintre noi, pentru-că astfelu a întocmit Dumnezeu lumea această și toate câte se cuprind într'însa, vădute și nevădute, ca nici o ființă să nu stea în vecie, afară de el unul, care în mod admirabil, supranatural, necuprins de mintea noastră stăpânesce și ocârmuesce toate după cuvintele scrip-turei: Întru început tu Dómnă pămîntul ai întem-eiat, și lucrurile mînilor Tale sunt cerurile. Acelea vor perî, ér tu... acela-și ești și anii tei nu vor lipsi!

Da, la plinirea vremii a plăcut cerescului pă-rinte a chemă la sine pe preaiubitul vostru episcop Ioan, rămânînd eparchia în jale: biserica fără mirele seu, eparchia fără capul seu, credincioșii eparchiali fără tatăl îngrijitoriu și spriginitoriu al lor.

Dar Dumnezeu, izvorul îndurărilor și al bună-tăților, nevoind ca obidarea voastră să fie îndelung durătoare, cu darul seu și cu ajutorul seu de sus a făcut, ca durerile voșre să înceteze și jalele să vi se schimbe în bucurie, prin reîntregirea scaunului vacant al eparchiei obidate.

Fii acestei eparchii adunați în sinodul diecesan electoral din 26 Martiu a. c. însuflețiți de însemnă-tatea obiectului, pătrunși de binele și fericirea epar-chiei, inspirați de puterea covârșitoare a Duchului Sfânt, — conlucrând cu toții în dragoste și bună în-țelegere frățească, isbutiră în sfîrsit a-și concentra voturile lor în o unică persoană, în persóna umilității mele, alegîndu me de fiitor episcop al vostru. Prea-sânțitul nostru sinod episcopesc încă își dădu con-simțămîntul seu din punct de vedere canonic în alegerea această; éră Majestatea Sa preainaltul nos-tru împărat și rege apostolic Francisc Iosif I. prin preainalta rezoluțiune din 1 Iunie a. c. se îndură prea grațios a întări actul de alegere și pe mine drept aceea de episcop al eparchiei Caransebeșului. Pe basa acestei preainalte întăriri, urmă apoi în 11/23 Iunie a. c. chirotonirea mea întru episcop, sêvîșită în biserica catedrală din Sibiu, prin Escelenția Sa Inaltpreasânțitul nostru metropolit Miron Romanul, cu conlucrarea Preasânției Sale episcopului Aradului Ioan Meșianu, éră în 2/14 Iuliu pe basa diplomei regale din 1 Iunie și a gramatei metropolitane din 11/23 Iunie instalarea mea de episcop canonic și legal, și introducerea mea faptică în scaunul nostru arhieresc al eparchiei Caransebeșului, sêvîșite în

în uimire. Turnul cumpănesce preste 7.300,000 klg. de fer, la care mai adaugîndu-se ornamentarea, re-sultă o greutate de 9 milioane klg. Și totuși un or-can ar fi răsturnat această massă de fer, dacă n'ar fi atât de artistic combinată.

Nu este problema mea a descrie turnul din punct de vedere tehnic. Numai cu câte-va date statistice voi servi, cu ajutorul cărora cetitoriuul prea ușor și va pute forma o idee despre mări-mea și cuprinsul problemei. Planul sau mai bine dicînd cele 127 de planuri parțiale ale turnului s'au estins pe 2500 de foi. Fie-care fôie de 1 m. lungă și 80 cm. lată. Patruzeci de desemnatori și mate-matici fură în continuu ocupați în decurs de 2 ani. Se fabricară apoi 12,000 de dăraburi singuratiche de fer. Fie-care pîrtică în formă și chip propriu, de-osebit de celelalte. În platele de metal se găuriră 7 milioane de găuri pentru șurube. Dacă s'ar fi com-binat aceste găuri, ar fi rezultat o țeve de 70 klm. lungă. Șurubele au cumpănit 450,000 klg. Spe-sele totale ale turnului se urcă la cifra de 6.500,000 fr., 900,000 basa, 3.800,000 ferul și construcția, 200,000 colorarea, ascensorul și alte diferite mașini 1.200,000, alte spese neprevădute 400,000 fr.

(Va urma.)

mod sêrbătoreșc în biserica noastră catedrală din ora-șul residențial al Caransebeșului, prin mandatarul metropolitan, Preasânția Sa dl episcop al Aradului mai susnumit.

Astfelu iubiților, au decurs și s'au sêvîșit lu-curile strîns legate de întregirea eparchiei noastre a Caransebeșului!

Éta aici, îndurarea și binecuvîntarea ceriului! Éta bunăvoința din partea factorilor, cari în mod legal au concurs la actul acesta de mare însemnă-tate! Éta bucurie și mîngăiere sufletescă, care ați cuprinde inimile noastre dela mic până la mare!

Și cum se nu ne bucurăm noi, când vedem, că scaunul cel gol arhieresc s'a împlinit, eparchia vê duvită s'a întregit, dorințele noastre s'au satisfăcut? Când vedem, că durerile noastre au încetat și doliul bisericei s'a depus? Când vedem, că una din cele mai cardinale dispozițiuni ale legii noastre organice în faptă s'a adus la valoare?

De tot fericit me simt și eu ați, iubiți fii spi-rituali, când cel dintăiu cuvînt al meu la cea dintăiu pășire în faptica mea activitate arhierescă, îl pot îndreptă cătră voi!

Sê mulțămim deci lui Dumnezeu și tuturor voi-torilor de bine și spriginitorilor cauzei noastre celei sfînte, cari au făcut, ca năsuințele și silințele noastre cele mari și drepte să se încoroneze cu rezultatul cel mai dorit.

Dar iubiților, nu sê pôte negă, că rezultatul acesta în mare măsură vine de a se atribui și stării celei regulate, la care am ajuns noi cu afacerile noastre bisericesci.

Nu pôte fi nimeni așa de strîin în biserica noastră, care sê nu cunoscă folósele cele mari, ce le trage după sine o viață regulată în societate preste tot, și în biserică în deosebi; sê nu cunoscă prin urmare cât de bun și folositoriu e organismul nostru bisericesc constituțional, de care ne bucurăm în pre-sent, și după care în timp așa de scurt, ne fû cu puțință de a ne întregi vacanta noastră eparchie, spre care sfîrșit mai înainte se cerea timp îndelungat, ani întregi, și și atunci de multe ori fără rezultatul dorit. Și această pentru că constituționalismul, fie în stat, fie în biserică, e dovedit ca cea mai corêspundătoare formă de administrare, dacă cei ce se fololosesec de el știu și voesc să facă întrebuintare dréptă de dînsul.

Ce urmăze de aici altă, decât că datorii suntem sê prețuim acest organism bun cum se cuvine, sê-l susținem din toate puterile și sê ne îngrijim cu scum-pătate pentru viața lui, dacă voim, ca el și în vii-toriu sê producă asemenea roduri îmbucurătoare, cum sunt cele de acum.

Și grija noastră pentru dînsul nu cere sacrificii așa de mari, cum dóră s'ar părea unora. Recom-pensa morala e înădecit mai mare. Facă-și fie-care dato-ria cu esactitate, împlinescă-și fie-care parte con-stitutivă a diecesii chemarea fără șovăire, cum se cere și se astéptă dela ea, și atunci cursul afacerilor va merge bine, ușor și satisfăcătoriu.

Aici mai întăiu sunt chemați factorii principali, ca sê concurgă cu activitatea lor în sensul statu-tului organic, ca fie-care sê fie la locul seu în sfera sa de activitate, indicată de lege, și sê fim siguri, că în modul acesta vom spoi, vom dá înainte în toate direcțiunile.

Asta e, ce a-și dorî eu pentru cursul regulat al afacerilor noastre diecesane. Și eu voi și pretinde dela organele noastre subordonate bisericesci, scolare și episcopesci cea mai esactă și sinceră, va sê dîcă neinteresată conlucrare în conducerea, pertractarea și executarea obiectelor, ce cad în competența ac-tivității lor.

Cursul și competența agendelor de altmîntrelea sunt deplin normate în legea noastră organică și în regulamente. Eu me voi feri de a trece hotarele acestor legi; facă toți cei chemați asemenea, și atunci pacea și liniscea, și buna înțelegere, esenți-alele condițiuni de viață și de prosperare ale fie-cărei societăți, prin urmare și cu deosebire ale ce-lei bisericesci, vor domni, și viitorul cel mai îm-bucurătoriu posibil va străluci în biserică.

Dar iubiților, activitatea noastră nu se pôte măr-gini numai pe lângă aceste lucrări administrative. Problema bisericei e mult mai grea, scopurile ei mult mai înalte, care au sê ocupe gîndirile și ac-tivitatea noastră în biserică, față cu cari buna orga-nizațiune vine de a se socoti numai ca un mijloc spre ajungerea scopului. Și scopurile acestea sê re-duc la starea noastră religioasă-morală, intelectuală și materială, așa dar la salutea noastră proprie, va se dîcă: la însă-și fericirea vremelnică și vecinică a tuturor credincioșilor bisericei noastre diecesane.

Din acest punct de vedere adresându-me cătră voi, nu ve pot din destul pune la inimă mai întăiu de toate grija pentru biserica noastră drept credinci-ósă răsăritenă, credința noastră strămoșescă, pe care ca pe un odor scump o moștenirăm dela moși stră-moșii noștri. Pe această sê o păzim neclintit și sê o apărăm ca lumina ochilor, aducîndu-ne aminte, că ea a fost totdeauna scutul cel mai puternic al existenței noastre naționale, că ea adese ori ne-a mă-

găiat în ăia necasului, turnând balsam alinătoriu pe-ste ranele și durerile noastre, și că ea are sê ne fie și în viitoriu fortărăță tare ca stîncă în contra tu-turor lovirilor dușmane.

Ve recomand mai încolo, iubiților, religioșita-tea și moralitatea, ca o condițiune de viață preste tot și în parte. O persónă, fie privată, fie morală, o societate chiar fără religioșitate și moralitate e stêrsă neresistibil din cartea vieții. Pentru aceea staturi și împărății din cele mai puternice în lume, îndată ce s'au pătruns de veninul cutropitoriu al co-rupțiunii, s'au stins, au perit cu totul, încât numai după nume se mai știu astăzi. Au acest adevêr trist nu ni-l dovedesce din destul istoria, au nu ni-l arată spre îndestulare nenumăratele casuri ce ăil-nic se strecóră pe denaintea ochilor noștri? Luați aceste două religioșitatea și moralitatea dela socie-tate, și ea va deveni un caos fără razim!

Ve mai recomand, iubiților, scôla și învățămên-tul, ca pe cel mai sigur mijloc spre cultura ome-nescă. Căci trebuie sê scim, că ceea-ce-e lumina só-relui pe firmament, care împrăscie întunecimea nop-ții: aceea e lumina sciinței în capul omului, care de asemenea împrăscie întunecimea minții. Fără cultură, dar adevărată și nu numai spoitură, ați nu e cu pu-țință sê se numere un popor între popórele cele vii. Dar fundamentul culturai e sciința, și al acesteia scôla. Sê ne îngrijim deci cu totadînsul pentru scôla, sê ne silim din toate puterile noastre pentru lu-minarea poporului. Unde am sta noi ați, dacă scôla o am fi îmbrățișat mai de mult?

Ve recomand, iubiților, activitatea sau munca, ca o condițiune a stării bune materiale a unui popor. „In sudórea feții tale, vei agonisi cele de lipsă ale tale“ — și „vrednic e lucrătorul de plata sa“ sunt cu-vinte de aur ale s. Scripturi. Insa-și vieța omului nu e decât o continuă activitate, fără care el devine un corp putred prin urmare mort de viu. Sê lucrăm deci ca sê trăim; sê ne agonisim stare bună mate-rială, prin muncă dréptă, ca sê ne putem lumina spirital și sê ne putem îmbunătăți totodată și starea noastră intelectuală și morală.

În sfîrșit se cuvine sê amintim aici și de dato-rințele noastre cătră patrie și legile ei, cătră înalta stăpînire a patriei și autoritățile dinafară. Sê împli-nim datorințele acestea cu scumpătate, cum le am împlinit totdeauna în interesul bine înțeles al nos-tru și al patriei noastre comune, rămânînd pururea credincioși Maieștății Sale împăratului și regelui nostru apostolic Francisc Iosif I și augustei sale case domnitóre.

Acestea sunt, iubit cler și popor diecesan, ve-derile mele la intrarea faptică în activitatea mea ar-chierescă la primul meu cuvînt, ce află de lipsă a îndreptă cătră voi. De aceste convingeri sunt eu pătruns în momentele cele mai însemnate ale vieții mele, si tot acestea vi le recomand cu totă căldura și voue spre primire, și ulterioară dezvoltare în inter-esul cel adevărat al tuturor credincioșilor noștri eparchiali.

Dar mai întăiu fie, iubit cler diecesan și-le re-comând cu totă tăria sufletului meu. Aduți aminte de cele scrise în Scriptură: că tu esci sarea și lumina lumii! Că luminarea aprinsă nu se pune sub obroc, ci pe masă, ca sê lumineze celor din casă! Îngrijesce deci de această sare, ca se nu se strice, și de această lumină, ca sê nu se stingă și în tunece! Fii ascultă-tori și împlinitoriu cuvîntelor sfînte; feresce-te de cele rele, ca sê poți fi exemplu viu de imitațiune poporu-lui încredințat păstoriei tale, căci vai! amare sunt fructele neascultării!

Érá tu iubit popor diecesan, fii și tu ascultă-tori și împlinitoriu învățăturilor, sfaturilor și po-vețelor învățătorilor bisericei; ajutați și și spriginiiți i pe ei în lipsele și trebuințele lor; trăiți între voi în pace și dragoste frățească, ca sê ve fie voue bine și sê aveți ani mulți fericiti pe pămînt spre mări-rea lui Ddeu, prosperarea bisericei și a voastră pro-prie fericire, cea-ce ve și doresc din adîncul inimei mele. Amin!

Cu binecuvîntarea mea arhierescă rămân
Caransebeș, din ședința consistorială plenară
ținută în 10/12 Iuliu, 1889.

Al vostru tuturor

de tot binele voitoriu:

Nicolae Popea m. p.,
episcop

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Nordul Transilvaniei, 12 August, 1889. Dați-mi voie, dle redactor, sê Ve scriu ceva de astădată în afacerea procesului dlui Dr. V. Lucaci.

Afacerea procesuală a dlui Dr Vasiliu Lucaci se află sub apelată, căci precum este lucru cunos-cut, procurorul regesc a apelat sentința de achi-tare a tribunalului regesc din Sătmariu; astfelu cauza încă nu este terminată, și tabla regescă, pôte chiar și înalta curie reg. vor avé încă de aici înainte chemarea a se pronunță în această afacere definitiv.

Tribunalul regesc n'a aflat nimica de condamnat în vorbirea d-lui Lucaci, căci densus s'amărginit a „agită pe un teren legal și constituțional”; n'au pronunțat nici un cuvânt, ce s'ar pute esplica în contra maghiarilor, ci a cerut numai, ca să se facă dreptate.

Cum dar a putut deveni vorbirea dlui Lucaci atât de „momentosă” în ochii diaristice maghiare? Eca așa. După adunarea din Teuți de sus, amplotiații cari fuseră de față, au vorbit privatim despre această adunare cu corifei Kultur egyletului din Sătmariu, aceștia apoi au referat privatim comitelui suprem și așa mai departe.

Tot kulturegyletistii l'au eliminat pe părintele Lucaci și din reprezentanța comunală a orașului Sătmariu; de gura kulturegyletistilor s'a retras dl Lucaci la sate, în parochia din Șișesci, unde apoi tot de ei este împedecat a rosti câte o vorbire în timp de alegeri.

Tribunalul regesc însă prin sensența adusă, cei servese spre multă onoare, au respins pretensiunea corifeilor kulturegyletului. Absurdă este această pretensiune, precum și scopul ascuns al tuturor societăților maghiare: că ele ar pute cândva desnaționalisă pre românii din această țară. Pe români îi vor pute atîta, năcăji, huli, și ofensă: nu-i vor pute însă nici odată desnaționalisă.

Guvernul în loc de a da importanță și credemint șovenistilor maghiari, bine ar face, dacă i-ar ține în frâu și i-ar desavuă înainte de ce acest șovenism ar nîsu a săpă grôpă chiar și guvernului actual.

Șovenistii maghiari predică ură de rasă și mörtea naționalităților. Ei atîta plebea spre a resturna guvernul; ei batjocoresc armata imp. și regală.

Unde rămâne dar procurorul regesc, de nu face acasă la tribunale în contra acestor rēsvretitori și turburători? Cei ce se ocupă în consiliul sanitar de lângă regim, de ce nu-i recomandă pe acești alienați și turburători a fi puși la recôre în cutare asil pentru ômenii smintiți!

Românii de ori-ce categorie, preoți și mireni, avuți și sēraci, moderați și extremisti, sunt în drept, au chiar datorința a lumina poporul spre a se scuti și ferî de aceia, cari sapă grôpa bunăstării în societate, strică armonia între cetățeni; tind a corumpe cu frase gôle societatea civilă și militară.

Maghiarii sunt avisați a viețui în pace cu popôrele din această țară. Sunt avisați a fi amici sinceri acestor popôre; căci nesinceritatea se rēsbună totdeauna.

Martorii români în procesul dlui Dr. Lucaci — după-cum se scie — au fasionat numai în limba română; acest drept îl dă legea sancționată. Șovenismul și de aici s'a încercat a face capital politic, susținând, că preoțimea română ar nutri ură ascunsă în contra maghiarilor.

Preoții români din acest ținut iubesc poporul maghiar cu iubire creștină, și totodată îl compătimesc, că se află sedus de nisce scribalei fără modestie, fără judecată și omenie; de nisce lapédaturi ale altor popôre, cari veniseră aici a venă popularitate effină, — respăvind patriotismul pe totă ziua cu prețul de 4 cr. v. a.

La un biet popă românesc șovenistii îi impută, că primesce bani pentru slujbe și cărți de rugăciuni dela ômeni evlavioși. Dar apoi din această statul profit are, ori pagubă? În tot cazul mare profit moral; fiind lucru cunoscut de totă lumea, că românii sunt un element pacific de ordine și de bună stare pentru stat. Și așa vom rămâne și de aci înainte, — până când nu va succede șovenistilor a ne împinge la extremități.

Noi avem speranță, că atât la a II-a cât și eventual la a III-a instanță procesul se va decide în favorul dlui Dr. Lucaci. *Moderator.*

Procesul de presă al „Luminătorului”

(Urmare.)

„Replicile”. După vorbirea apărătorului, procurorul de stat Parecz György face următoarele replicări, ce le reproducem după foile maghiare din Arad: Că românii din Ungaria în adevăr sunt amărîți contra maghiarilor, acesta o arată prea limpede vorbirea de apărare acum pronunțată. Dar de ce este această amărăciune, nici românii nu știu. Cu aceste ei vreau se oltoască în fie-care conațional al lor gemitelor urei contra maghiarilor.

Ecă aici e acusatul, care vorbește limpede ungurește, însă ține sub demnitatea sa a se folosi, când stă înaintea judecătorilor sei de limba oficială a acelei țări, în care s'a născut. Acesta nu este ôre amărăciune? Acesta nu este ură? Din nou susține cele înșirate în acasă. El lucra de 22 de ani pe terenul administrării justiției și în acest timp totdeauna a esperiat, că la aplicarea legii nu cunoștea nici maghiar, nici român, numai vinovat, pécătos și pe acela îl pedepsește într'o formă, fie de ori-ce naționalitate. Nici cultura n'are naționalitate, căci românul se poate califică la universitățile noastre, n'are trebuință de special institut

de învățământ român. Că guvernul nu permite a se înființa astfel de reuniuni române Făgetene, cauza este, că românii sub pretextul cetirii, al petrecerii sociale, adunându-se domni cu idei de ale acusatului vorbesc și se sfătuesc: cum se trudească maghiarii ai subjugă pe ei. Apărătorul cu ori ce preț vrea să pună în spatele lui Apponyi și Horváth acusa rēsvretirii și astfel a purifică pe Barciuanu. De, Apponyi s'ar mulțami frumos, dacă patriotismul seu l'am asemănă, cu al acusatului. Apponyi prin articolul seu a vrut să îndrepte relațiunile, la aceea a ținut și nu la rēsvretire. Simplaminte acusatul nu-i îndestulit cu guvernul maghiar, nici n'ar fi, ori cine să fie acolo, dacă nu va fi — el însuși acolo. Négă hotărît, că maghiarii sunt conduși de prejudețuri față de români și că i-ar împedecă în cultivarea lor este numai scor-nitură. Dacă Barciuanu ar fi tradus articolul așa pe cum l'a scris Apponyi, și dacă nu l'ar fi sucit și resucit, dacă n'ar fi amestecat în el erpresii degradătoare, vătămătoare pentru constituțiunea maghiară, nimeni nici prin vis nu i-ar fi venit în minte să-i facă proces. Astfel și „Tatăl nostru” se pôte traduce într'o formă, încât acela nu va fi rugăciune, ci un magazin de vătămări. Ori și cum vor suci și învêti lucrul, aceste uneltiri produc astfel de relațiuni, pe cari nu se pôte a le tolera. Din nou cere dară ca jurații se enunțe verdictul de vinovat și se osândescă pe acusatul, căci el o merită și nu este așa nevinovat și neprimejdios, precum îl fac unii.

La aceste apărătorul C. Brediceanu face următoarele replicări:

„Față de datele positive și dovedile speciale înșirate prin mine, dl procuror ia refugiu la „negări” și „suspicionări”, în această direcțiune nu află de lipsă a reflectă măcar un singur cuvânt.

Nu pot însă trece cu vederea aceea aserțiune a dlui procuror, că tenorul apărării probază cea mai mare amărăciune a clientului meu sau a mele față de poporul maghiar.

Ca apărătorii mi-am păstrat totdeauna decôrea chemării mele, nici când nu am amestecat afectele personale cu împlinirea datorinței mele de apărătoriu — și cu atât mai puțin am putut tornă amărăciune către poporul maghiar în apărarea mea, — fiind-că de felu nu nutresc aceea amărăciune. Rămâne deci o apucătură neseriôsă din partea dlui procuror această aserțiune.

Dl procuror se provôcă la praca sa de 22 ani și cu esperința sa proprie voesc a acoperi esistența călcărilor de lege și neîndreptăților înșirate și dovedile în decursul apărării. Se înșală dl procuror, dacă crede, că esperința unui procuror în oficialul seu mărginit e suficiență pentru a spălă relele unui sistem întreg de guvernare.

Eu numai de 15 ani funcționez ca apărătoriu, dar am în cele politice o pracsă și esperință cel puțin de 50 de ori mai mare, decât dl procuror, prin urmare, dacă ar fi să se cântărescă esperința mea sau a dlui procuror, fiind acest proces de natură politic — și atunci ar înclină cumpēna în partea apărării.

Și ca să facă efect și ca să ve pörte pe aripile „ideii” prejudețului — apostrofază dl procuror clientului meu, dîcînd „că de și scie unguresce” fiind-că ține sub demnitatea sa a vorbi unguresce de ceea vorbește românesc.

Acesta e o nouă scor-nitură! par că ar voi dl procuror să ne facă cu silă să ne supărăm pe maghiari. Clientul nu dîce că află sub demnitatea sa a vorbi unguresce, de ce o dîce atunci dl procuror? Și apoi când recunoșce, că dl Barciuanu are o cultură superiôră — mai crede d-sa că pôte pe un om cu mintea întrégă să-l facă să și credă vorbelor sale? acum în vécul present, când și cel cu puțină cunoscînță e fâlos, că scie una sau alta limbă, sciind, că cu câte limbi scie cineva mai mult, cu atât mai mult valorază. A presupune deci despre clientul meu că ține sub demnitatea sa a vorbi „unguresce” e cu totul fără basă, ér a o susține ca faptă e o procedere tendențiosă.

În fine se miră dl procuror de dorința românilor, că ei voesc o cultură specială românescă, când el scie, că cultura e universală și nu națională.

În țera noastră — față de politica de instrucțiune eschisiv maghiară și maghiarisătoare a guvernului actual — se aude astfel de enunțațiuni, și se pare că sau nu aude bine, sau visezi. Întreb pe dl procuror: mai este în Europa stat cu o cultură separatistică, mai națională decât Ungaria, esistă unde-va politica de instrucțiune publică mai națională, mai intolerantă față de naționalitățile conlocuitoare și față de dreptul acestora a se cultiva în limba lor maternă. Au nu opresce guvernul a da chiar stipendie din fundațiuni pri vate tinerilor, cari nu merg la școlele unguresci, din țară, — mai este guvern în Europa cu astfel de tendință față de majoritatea contribuenților.

Ecă cum stăm cu punctele replicii — socotite pentru efect ale dlui procuror și așa sunt tôte, de aceea susținând cele dîse în apărare, ve rog dlur jurați a judecă nepartial și drept.

(Va urmă.)

Avis.

La școla elementară de fete a Reuniunii femeilor române din Sibiu se va începe anul școlar 1889/90 în 2 Septembrie n. a. c. Inscrierile se vor face în 2, 3 și 4 Septembrie între ôrele 8 — 12 a. m. și 3 — 5 p. m. în localul direcțiunii (strada Morii Nr 8). Didactrul este de 20 fl., v. a. pe an și este a se plăti anticipativ la începutul fie-cărui pătariu de an. Elevele, ai căror părinți nu sunt membrii

ai Reuniunii femeilor române din Sibiu, vor avé a solvi și o tacsă de inscriere de 2 fl. v. a.

Părinții din provincie își pot adăposti copilele în internatul Asociațiunii transilvane, cu carele școlă noastră stă în strēnsă legătură. Insinuări se pot face și până la termenul inscrierei.

Sibiu, 18 August n. 1889.

I. Popoviciu, director.

Varietăți.

*(Aniversarea zilei născerei Maj. Sale.) Din incidentul aniversării zilei născerei Maj. Sale monarhului nostru s'a ținut un serviciu divin festiv și la biserica noastră din cetate, celebrat de Preacuvioșia Sa părintele archimandrit și vicariu archiepiscopesc Dr. Ilarion Puscariu, asistat de P. O. D. D: Ioan Hannia, ases. const., direct. și prof. sem; Moise Lazar, asesor const; Zaharia Boiu ases. consist; și de dl diacon Ioan Popoviciu.

— Din partea miliției s'a serbat ziua monarhului nostru conform programului indigitat în numărul trecut. În presera zilei a fost retret cu musica militară, care în dimineța următoare a percurș cântând pe tôte stradele principale ale orașului. Tot dimineța s'au dat 24 salve de tunuri. Parada militară, a succes în mod strălucit. Tôte trupele cari se află dislocate în Sibiu și jur au luat parte sub comanda bar. de Waldstätten. La 5 ôre a fost dineu de gală la comandantul corpului, Escel. Sa bar. de Szveteney.

*(Distincțiuni.) „Armee Verordnungs.” publică distincțiunile ce le-a făcut Maj. Sa monarhul nostru cu ocaziunea vizitei la curtea berlinêsă și anume: Prințul Henric de Prusia s'a numit șef al regim. de inf. 20; prințul Albert de Prusia regentul Braunsweigului șef. al reg. de dragoni nr. 6 și contele Moltke șef al reg. de infant. nr. 71.

*(Alegere de protopresbiteri.) La alegerile de protopresbiteri în tractele Aradului și Banat-comloșului, diecesa Aradului, majoritatea voturilor o a intrunit în protopresbiteratul Aradului, parochul M. Bocșian, ér în protopresbiteratul B. Comloșului prot. P. Miulescu.

*(Concert românesc în Budapesta.) Precum se scrie „Familiei,” o trupă de 10 lăutari din Bucuresci, în călătoria lor spre Paris a dat în Budapesta trei concerte. Publicul cel mai ales al Budapestei a asistat la acest concert și lăutarii români au secerat mari triumfuri. Doinele române au impresionat atât de plăcut încât trebuiau repetate de câte trei-ori, căci freneticele aplause și strigătele de „Eljenuri” nu mai avéu sfērșit. Un entusiasm ca acesta nu s'a mai observat pela concerte de musică din Budapesta.

*(Îutôrcerea lui Stanley.) Din Sansibar se anunță: că îndrāsnețul scrutătoriu al Africe centrale, Stanley este pe drum către Europa. El a ajuns la Kavirondo pe țermurul ostic al Niansei. Acum s'a îndreptat spre Mombosa, unde va ajunge însă numai după câte va luni.

*(Zăpadă.) Din Carintia se comunică, că în zilele trecute a nins din greu în multe localități și mai ales pe vērfurile piscurilor Alpilor. În multe locuri însă zăpada e grôsă și pe livețile situate în regiuni mai ilalte. De mulți ani nu s'a mai întemplat între luna lui Iuliu și August să ningă.

*(Furnici în loc de lăcuste.) Diarele franceze anunță, că în septēmēna trecută, un nor mare de furnici s'a lăsat asupra orașului Strassburg.

În multe locuri furnicile acopereau pământul cu miile. Pe plat-forma catedralei, gardienii au fost silii să le măture. O parte din aceste furnici au cășut în canalul Faur-Resuparts; peștii au avut plēsă bunișôră

Loterie.

Sâmbătă în 17 August 1889.

Timișôra:	68	66	39	69	85
Vinea:	35	64	48	86	78

Bursa de Viena și Pesta.

Din 17 August 1889.

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6%,	—	—
Renta de aur ung. de 4%,	94.70	99.80
Obligațiuni de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	112.80	—
Obligațiuni urbariale ung.	104.80	104.75
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decimeii de vin	99.75	100.—
Obligațiuni de credit austr.	304.75	305.50
Sorți de regularia Tisei	120.25	122.—
Galbin	5.67	5.64
Napoleon	9.48	9.49
100 marce nemțesci	58.27 1/2	68.40
London (poliță pe de trei luni)	119.45	119.60

Nr. 374.

[128] 1—3

CONCURS.

Prin acesta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român” pentru următoarele stațiuni învățătorești devenite vacante în protopresbiteratul Brașovului I și adevă:

1. *Cernat*, cu salariu anual de 250 fl., solviți din repartitie dela popor.
2. *Turchez*, cu salariu anual de 250 fl., solviți în 4 rate anticipative, cuartir natural în edificiul școlii, și 3 stângini lemne de încălzit.

Dela concurenții pentru ambele aceste posturi se recere, ca pe lângă recerintele prescise de legile scolastice să cunoască și cântările spre a le pute propune pruncilor în școlă. Învățătorii aleși vor fi datori a ține prelegeri și cu școlă de repetițiune, fără altă remunerațiune. Concursul se vor adresa la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la termenul sus indicat.

Brașov, în 29 Iuliu, 1889.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului I.

Ioan Petric,
prot. ca adm.

Nr. 328

[115] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătorești dela școlile confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate ale protopresbiteratului Seliștei, se scrie concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare.

1. Un post de învățător la școlă capitală din Seliște cu salariu anual de 400 fl., ce se va solvi din fondul școlii în rate lunari anticipative.

Alésa învățător e obligată a propune toate obiectele de învățământ într-o clasă de fete, precum și lucrul de mână în clasele III și IV de fete.

2. Un post de învățătoriu la școlă din *Aciliu*, cu salariu anual de 200 fl., cuartir liber și lemne trebuincioase pentru încălzit.

Cererile concursuale, instruite conform legilor în vigoare, sunt a se adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul sus indicat.

Seliște, 24 Iuliu, 1889.

În conțelegere cu comitetele parochiale concernente, oficiul protopresbiteral gr. or. al Seliștei.

Dr. Nicolae Maier,
protopresbiter.

Nr. 60.

[116] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de profesor la gimnasiul public român gr. or. din Brad cu specialitatea: matematica ca studiu principal și fizica ca studiu auxiliar, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Salariul anual împreună cu acest post, dacă concurenții au cenzura e 700 fl. și decnalele de câte 100 fl.; în lipsa de cenzură însă salariul este de 600 fl.

Concurenții și vor adresa petitiunile lor către comitetul gimnasial instruite cu următoarele documente:

a) că sunt români de religiunea greco-orientală;

b) că au purtare bună;

c) că au calificățiunea prescisa de art. de lege XXX din anul 1883 § 30 și 61 în combinare cu dispozițiunile bisericesti relativ, la calificățiunea profesorilor dela institutele medii confesionale.

Comitetul reprezentanții gimnasiului român gr. or. din Brad.

Brad, la 10 Iuliu, 1889.

Vasilii Damian,
președinte.

Nr. 601—603.

[120] 2—3

CONCURS.

Prin acesta se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima

publicare, pentru următoarele stațiuni învățătorești vacante, din protopresbiteratul gr. or. al Sighișorei.

1. *Feleg*, postul învățătoreș împreună cu cantoralul, cu salariu anual a) 120 fl. dela popor prin repartare, b) pentru cantoral dela 15 familii câte 1½ ferdelă bucate cu grăunțul măsura vechie, și c) cam 15 fl. accidenții cantorale, cu totul 150 fl. prelângă cuartir și lemnele necesari de foc.

2. *Zoltan*, cu salariu anual de 150 fl. dela popor, prelângă cuartir și lemnele necesari de foc.

3. *Mucundorf*, cu salariu anual de 150 fl. dela popor, prelângă cuartir și lemnele necesari de foc.
Reflectanții la vre-una din acestea stațiuni, își vor așterne cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul sus arătat, — având reflectanții la stațiunea învățătorească primă, a se prezenta mai înainte în biserică, spre a și arăta desteritatea în cântările rituali și tipic.

Sighișora, 25 Iuliu 1889.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tracului Sighișorei, în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Demetriu Moldovan,
administrator prot.

Nr. 266.

[112] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea definitivă a posturilor învățătorești la școlile populare gr. or. din comunele mai jos însemnate, se publică concurs cu termenul până la 15 August a. c. st. v. dela prima publicare, și anume în:

1. *Icelandul mare*, cu salariu anual, plătit din repartitiune în două rate egale în luna lui Decembre și Martiu a fie căruia an, — de 200 fl., apoi cuartir în edificiul școlii și grădina de legumi.

Învățătorii respectiv e îndatorat a cântă în Dumineci și sârbători cu elevii răspunsurile liturgice.

2. *Sângiorgiul de munte* (Erdő-Szt. Görgey) cu următorul salariu anual:

a) dela 30 familii câte o ferdelă mare cucuruz sfârmit a 1 fl. fl. 30.—

b) 30 ferdele ovės com-
putat în fl. 12.—

c) dela venitele stolari fl. 8.—

d) dela 150 familii câte
70 cr. fl. 105.—

Suma . fl. 155.—

cu prospect de a se mai ridică acest salariu, după-ce parochia va finalisă edificiul școlariu, la care se fac acum preparativele necesari.

Învățătorii are să îndeplinescă și postul cantoral.

3. *Medesfaleu*, cu salariu anual de 150 fl., adevă 120 fl. în bani, solviți din lada bisericeii, în rate lunare anticipative, cuartir liber și grădina, computeate în 30 fl.

Suplicile concursuali, instruite conform legii, sunt a se adresa subscrișului, în Idicel (Idecsptak) p. u. Maros-Vécs.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al M. Oșorheiului.

În conțelegere cu comit. parochiale respective.

Idicel, 22 Iuliu, 1889.

Galaction Șagău,
adm. protopresb.

Nr. 358/889.

[111] 3—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea posturilor în învățătorești la școlile române gr. or. din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Iliei, se scrie concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare.

1. *Almășel*, cu salariu anual 150 fl. cuartir și lemne.

2. *Almaș-Seliște*, cu salariu de 95 fl. v. a. în bani, bucate în valoare de 45 fl. și lemne de foc în valoare de 20 fl., care toate computeate la oaltă fac 160 fl. v. a.

3. *Brădățel*, cu salariu anual de 200 fl. în bani, cuartir în edificiul școlii, folosința unei grădini de legumi în mărime de 450 □ stângini și lemne de foc după trebuință.

4. *Brășeu*, cu salariu anual în bani 120 fl. și lemnele de foc în preț de 10 fl. Aci se cere dela învățătoriu se cunoscă tipicul și cântările bisericesti, fiind îndatorat să țină și strană în zile de Dumineci și sârbatori.

5. *Cărmăzenesti*, cu filia *Boiuli.de jos*, cu salariu de 100 fl. în bani, cuartir în edificiul școlii și lemne de foc

6. *Furcășora*, cu lăfă anuală de 150 fl., cuartir, lemne de foc, și grădină de legumi.

7. *Gialacuta* cu filia *Căbesti*, cu salariu de 150 fl. cuartir, folosința grădinei școlare și 3 stângini de lemne.

8. *Godinesti*, cu salariu anual 100 fl. în bani, și bucate 50 măsuri mari = 50 fl. cuartir și lemne de foc; învățătorii are se cunoscă bine tipicul și cântările bisericesti.

9. *Micănesti*, cu salariu de 150 fl. cuartir și lemne.

10. *Tărnavă*, cu salariu de 200 fl., cuartir, folosirea a două grădini și lemne de foc.

11. *Visca* cu *Fueș-Băgara și Lungșora*, cu emolumentele următoare:

a) dela comuna Visca 85 fl. în bani, 85 ferdele la 16 cupe, ½ grâu și ½ cucuruz; 3 ferdele fasole; 4 stângini de lemne, cuartir în edificiul școlii și folosirea a două grădini;

b) dela *Fueș-Băgara* 50 fl. în bani, și 30 ferdele cucuruz;

c) dela *Lungșora* 20 fl. în bani și 20 ferdele de bucate, ½ grâu și ½ cucuruz.

Tote aceste computeate în bani dau un salariu anual de 300 fl. v. a.

12. *Vorța* cu filia *Valea Lungă* cu salariu de 200 fl., cuartir în edificiul școlii, 5 stângini lemne de foc, din care se se încăldească și școlă, și grădina pentru legumi.

13. *Zam* cu filia *Tămășesti*, cu salariu anual de 150 fl. în bani, era în naturalii: 63 măsuri cucuruz a 1 fl. și 15 măsuri grâu a 1 fl. 20 cr. 6 stângini lemne a 6 fl. la oaltă computeate și aceste în bani dau suma de 269 fl., cuartir în edificiul școlii și grădina pentru legumi.

Reflectanții la acest post având de a severs și funcțiunile cantorale, trebe se cunoscă bine tipicul și cântările bisericesti.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi au a-și așterne suplicile de concurs instruite în sensul legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la termenul sus indicat. Oficiul protopresbiteral gr. or. al tracului Iliei, în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

M.-Ilia, la 20 Iuliu, 1889.

Avram P. Păcurariu,
protopresbiter.

Nr. 529.

[106] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu, clasa I dela școlă elementară gr. or. română din Sighișora, se scrie concurs cu termen 6/18 August a. c. Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

I. Salariu anual de 300 fl. v. a. și adevă:

a) din cassa alodială în rate lunare decursive 206 fl. v. a;

b) din repartitiune dela popor 74 fl. v. a;

c) lemnele necesare de foc computeate cu 20 fl. v. a.

II. Diurne pentru participarea la ședințele reuniunii învățătorești districtuale, și despărțemintele tractuale 5 fl. v. a.

III. Cuartir gratuit în edificiul școlii.

Învățătorii ales prelângă prestarea instrucițiunei prescise de „Normativul școlar”, va avé se țină în duminecile și sârbătorile de preste an

strană în biserică prelângă cantorele în mod perondatoriu cu ceialaltii doi învățători.

Dela concurenții se cere, ca până la expirarea concursului se se prezenteze în vre o duminecă sau sârbătoare în biserică din loc, spre a și arăta desteritatea și în cântările bisericesti, și a se face cunoscuți poporului.

Doritorii de a ocupa acest post învățătoreș, au a și înaintă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral subscris până la termenul susindicat.

Sighișora, 10 Iuliu, 1889.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tracului Sighișorei.

În conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Demetriu Moldovan,
adm. prot.

[109]

3—3

CONCURS.

Devenind vacant postul învățător resc de cl. I din comuna bis. Sânpetru prin demisiunea învățătorului Ioan Brenciu din 30 Iunie a. c., prin acesta se scrie concurs în termen de 30 zile dela prima publicare cu următorul salariu anual de 300 fl., în care se cuprinde: 1. din cassa alodială bani gata 187 fl. 50 cr. 2. Didactrul școlarilor. 3. Venitul dela fânațe. 4. Dreptul de pășunat pentru 4 boi. 5. Un strat de verze. 6. Cuartir cu bucătărie, pifniță, grajd pentru vite, grădina cu pomi și legumă (care acestea se imparte cu învățătorii din cl. a II)

Concurenții au a-și așterne suplicile lor cu documentele recerute în lege la Preaon. oficiu ppsb., deosebit concurențele, care voesce a concură are a se înfățișa în ori ce Duminecă sau sârbătoare în biserică spre înfățișarea cântărilor sale înaintea poporului, deore-ce are să ocupe și cantoria în a doua săptămână, Duminecile, sârbătorile, cât și zilele de lucru, pentru care servii i-și va primi plata sa îndatinată.

Sânpetru, în 9 Iuliu 1889.

Comitetul parochial.

A. Inatye,
not.

Ioan Bârsan,
președinte.

Picături de stomach Mariazeller,

care lucră de minune în contra tuturor boalelor de stomach.

Neasemănat mai bune, cu ori cari alte, pentru lipsa de apetit, și slăbiciunea stomachului, respirație, vânturi, răgăeli acre, colică, catar de stomach, acereală, formarea de peatră, producerea de prea multă flegmă, galbinare, greață și vârsături, (vomări), durere de cap (în cazul când provine dela stomach), convulsiuni de stomach, constipațiune sau încuere, încălcarea stomachului cu mâncări și beuturi, limbrici, splină, ficat, și hemoroidi. Pretul unei sticle dimpreună cu manducerea la întrebuintarea lor 40 cr., o sticlă dublă 70 cr. [1907] 38—52

Espositul-Central prin farmacistul Carl Brady, Kremsier (Moravia).

Picăturile de stomach Mariazeller nu sunt un arcan. Părțile constitutive sunt arătate la fie care sticlă pe explicarea la întrebuintarea lor. Veritabile se pot căpăta mai în toate farmaciile.

Avis! Picăturile veritabile de stomach Mariazeller, se falsifică și imitează în multe părți. Ca semn al veritabilității, are să se ia totdeauna. embalagă cu care se învelesce sticlă, și care e roșie și în partea de deasupra provădută cu marca fabricii, având pe lângă aceasta de a se mai observa, ca explicarea la întrebuintarea lor, care se află la fie care sticlă să fie imprimată în tipografia lui H. Gusek în Kremsier.

Veritabile se pot căpăta: Sibiu, farmacia Wilh. Morscher, farmacia Karl Müller, farmacia August Teutsch, farmacia Karl Herzberg. — *Hafeg*, farmacia Iosef Csonka. — *Sasaz-Regen*, farm. Emil Wermescher. — *Orăștie*, farmacia George Deak, farmacia Ios. Graffius, farmacia N. Vlad. — *Avrig*, farmacia Keszler. — *Satulung*, farmacia Gustav Iekelius. — *Alba-Iulia*, farmacia Iul. Fröhlich. — *Medias*, farmacia Schuster. — *Sas-Sebeș*, farmacia Ludwig Binder, farmacia I. C. Reinhard. — *Aiud*, farmacia Em. Kovács. — *Petroșeni*, farmacia G. Gerbert. — *Mercurea*, farmacia Chr. Fr. Schimert. — *Făgăraș*, farmacia Pildner, farmacia Hermann. — *Cohalim* (Köhalom), farmacia Eduard Melas. — *Satulung* (Hosznafalu), farmacia Gustav Iekelius.